

Sygn. akt I C 285/17

WYROK ŁĄCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

(zaoczny w sprawie z powództwa Fundacji Pomocy Dłużnikom (...) z siedzibą w Z., działającej na rzecz M. H. (1), przeciwko Bankowi (...) S.A. we W.)

Dnia 23 listopada 2017 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Choczaj

Protokolant: st. sekr. sąd. Iwona Bartel

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2017 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa Fundacji Pomocy Dłużnikom (...) z siedzibą w Z., działającej na rzecz M. H. (2) i M. H. (1)

przeciwko Bankowi (...) S.A. we W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy jakim jest bankowy tytuł egzekucyjny wystawiony w dniu 09 grudnia 2013 roku przez Bank (...) S.A. we W. przeciwko M. H. (2)

i M. H. (1), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 30 czerwca 2014 roku wydanego w sprawie o sygn. akt I Co 2099/14, w stosunku do M. H. (2) i M. H. (1) - w całości,

2. zasądza od pozwanej Banku (...) S.A. we W.

na rzecz powódki Fundacji Pomocy Dłużnikom (...)

z siedzibą w Z. łącznie kwotę 10 834,00 zł (dziesięć tysięcy osiemset trzydzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego,

3. nakazuje pobrać od pozwanej Banku (...) S.A.

we W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Sieradzu łącznie kwotę 12 040,00 zł (dwanaście tysięcy czterdzieści złotych) tytułem brakującej opłaty stosunkowej w obu połączonych sprawach.

Sygn. akt I C 285/17

UZASADNIENIE

Fundacja Pomocy Dłużnikom (...) z siedzibą w Z., działając w imieniu i na rzecz M. H. (2), wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego

z dnia 09 grudnia 2013 roku o numerze (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 30 czerwca 2014 roku wydanego w sprawie o sygn. akt I Co 2099/14 oraz o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kosztów procesu.

W odpowiedzi na pozew pozwana Bank (...) S.A. we W. uznała powództwo i wniosła o zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 09 grudnia 2013 roku Bank (...) S.A. we W. wystawił wobec M. H. (2) i M. H. (1) bankowy tytuł egzekucyjny o numerze (...), któremu postanowieniem z dnia 30 czerwca 2014 roku Sąd Rejonowy w Sosnowcu nadał klauzulę wykonalności w sprawie o sygn. akt I Co 2099/14, **(bezsporne)** .

Na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 30 listopada 2016 roku Bank (...) S.A. we W. dokonała cesji wierzytelności objętej wyżej wymienionym bankowym tytułem egzekucyjnym na rzecz (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W., **(bezsporne)** .

Pismami z dnia 23 stycznia 2017 roku (...) S.A. działając w imieniu (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. zawiadomiła M. H. (2) i M. H. (1) o przelewie wierzytelności i wezwała każdego z nich do zapłaty zadłużenia, **(dowód: zawiadomienie o cesji wierzytelności - k. 39 - 46)** .

Pismem z dnia 03 października 2017 roku Bank (...) S.A. we W. złożyła do Zastępcy Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieluniu M. S. wniosek o umorzenie egzekucji toczącej się wobec M. H. (2) i M. H. (1) na podstawie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności bankowego tytułu wykonawczego o numerze (...), **(dowód: pismo z dnia 03 października 2017 roku - k. 47)** .

Fundacja Pomocy Dłużnikom (...) z siedzibą w Z. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Zgodnie ze statutem fundacji jej celem jest działalność edukacyjna, kulturalna, dobroczynna i charytatywna, w szczególności w zakresie pomocy osobom zadłużonym w trudnej sytuacji życiowej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób zadłużonych oraz szerzenia wiedzy na temat praw dłużników, a także działalność na rzecz ochrony konsumentów (§ 8). Fundacja realizuje swoje cele między innymi poprzez wytaczanie powództw w imieniu lub na rzecz konsumentów, składanie w imieniu lub na rzecz konsumentów pism procesowych, w tym sprzeciwów (zarzutów) od nakazów zapłaty i wyroków zaocznych oraz przystępowanie do toczących się spraw w charakterze interwenientów ubocznych, **(dowód: statut fundacji - k. 9 - 11, wydruk z KRS - k. 12 - 14)** .

M. H. (2) wyraził pisemną zgodę na wytoczenie powództwa przeciwegzekucyjnego przez Fundację Pomocy Dłużnikom (...) z siedzibą w Z., **(dowód: pismo z dnia 18 sierpnia 2017 roku - k. 16)** .

Powyższy stan faktyczny nie był sporny między stronami, gdyż ustalono go na podstawie dokumentów załączonych do pozwu, które zostały sporządzone przez podmioty do tego uprawnione, w ramach przyznanych im kompetencji.

Do tego autentyczność ich nie była kwestionowana przez strony i nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że powódce przysługuje legitymacja czynna do wniesienia powództwa w sprawie na podstawie art. 61 § 1 pkt 3 k.p.c. w zw. z 61 § 2 k.p.c.

Dalej, odnosząc się do merytorycznej oceny powództwa, należało stwierdzić, że pozwana uznała powództwo wniesione przez powódkę na rzecz M. H. (2) .

Zgodnie z treścią art. 213 § 2 k.p.c., sąd jest związany uznaniem powództwa, przy czym sąd ma również obowiązek kontroli, czy uznanie nie jest sprzeczne z prawem, z zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Orzecznictwo stanowi przy tym, że uznanie będące aktem dyspozytywnym o ograniczonym zakresie obejmuje zarówno okoliczności faktyczne, jak

i podstawę prawną danej sprawy, tzn. zespół obowiązujących przepisów, na podstawie których sąd ma wydać rozstrzygnięcie (patrz wyrok SN z dnia 28 października 1976 roku, III CRN 232/76, OSNCP 1977, nr 5-6, poz. 101, z glosami: S. D., OSPiKA 1978, z. 3, poz. 50, A. S., OSPiKA 1978, z. 7-8, poz. 143 i J. M., PiP 1978, z. 10, s. 178 i n.).

Sąd nie znalazł podstaw do stwierdzenia, że oświadczenie o uznaniu powództwa było sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego lub miało na celu obejście prawa. Dokumenty przedłożone przez stronę pozwaną pozwalają sądzić, iż roszczenie powódki jest zasadne.

W sprawie strony nie były zgodne co do podstawy prawnej pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, ponieważ powódka kwestionowała istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym, natomiast pozwana podnosiła, że podstawą pozbawienia wykonalności jest sprzedaż wierzytelności przysługującej pozwanej na rzecz innego podmiotu.

W myśl art. 840 § 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli: przyczyny zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście (pkt 1); po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie (pkt 2); małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykazuje, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść (pkt 3).

Poza sporem jest przede wszystkim okoliczność, że kwestionowany w niniejszym procesie bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 09 grudnia 2013 roku zaopatrzony w sądową klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 30 czerwca 2014 roku obejmuje wierzytelność pozwanej Banku (...) S.A. we W. wobec M. H. (2) i M. H. (1) wynikającą z czynności bankowych.

Niesporne jest również, że wierzytelność objęta tym tytułem stała się przedmiotem cesji na podstawie umowy z dnia 30 listopada 2016 roku zawartej przez pozwaną Bank (...) S.A. we W. z (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym w W..

Pomimo zawarcia umowy przelewu wierzytelności legitymację bierną do występowania w sprawie posiada pozwana będąca wierzycielem określonym w bankowym tytule egzekucyjnym. Wskazać przy tym trzeba na specyfikę wierzytelności objętych bankowym tytułem egzekucyjnym scharakteryzowaną w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego (patrz: uchwały SN z dnia 07 stycznia 2004 roku, III CZP 48/03, OSNC 2004/10/155, z dnia 02 kwietnia 2004 roku, III CZP 9/04, OSNC 2005/6/98, wyrok SN z dnia 21 września 2005 roku, V CK 152/05 niepublikowany). Sąd Najwyższy podkreślił w wymienionych orzeczeniach, iż wyposażając banki w uprawnienie do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych ustawodawca przyznał mu przywilej kwalifikowany i wyjątkowy. Umożliwił im realizację roszczeń cywilnoprawnych bez konieczności ich dochodzenia w sądowym postępowaniu rozpoznawczym. Z tego względu w Prawie bankowym wytyczone zostały ściśle ramy prawne dopuszczalności posłużenia się przez bank bankowym tytułem egzekucyjnym w celu dochodzenia wierzytelności od jego dłużników. Przyjmuje się już powszechnie, że na podstawie wystawionego przez bank bankowego tytułu egzekucyjnego, zaopatrzonego w sądową klauzulę wykonalności może być prowadzona jedynie egzekucja wierzytelności bankowej i tylko na rzecz banku, a nie na rzecz innej osoby.

Zatem w sytuacji, gdy bank jako uprzywilejowany wierzyciel dokona zbycia wierzytelności na rzecz podmiotu nie będącego bankiem, traci uprawnienie do korzystania z uproszczonego trybu dochodzenia roszczeń na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

Z drugiej strony nabywca wierzytelności bankowej nie będzie też mógł uzyskać klauzuli wykonalności nadanej bankowemu tytułowi egzekucyjnemu w trybie 788 k.p.c.

W okolicznościach niniejszej sprawy wierzytelność pozwanej w stosunku do M. H. (2), objęta kwestionowanym tytułem wykonawczym, przeszła w wyniku cesji wierzytelności na podmiot nie będący bankiem - (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty

w W.. Obecnie jedynie ten podmiot może być uznany za wierzyciela M. H. (2). Jednakże to pozwana figuruje jako jego wierzyciel

w bankowym tytule egzekucyjnym zaopatrzonym w sądową klauzulę wykonalności, który jest tytułem wykonawczym mogącym stanowić podstawę egzekucji (art. 776 k.p.c.). Tytuł wykonawczy o takiej treści funkcjonuje w obrocie i wobec wynikającego z treści art. 804 k.p.c. zakazu badania przez organ egzekucyjny zasadności obowiązku objętego tym tytułem może stanowić potencjalne zagrożenie prowadzenia przez pozwaną egzekucji przeciwko ujawnionym w jego treści dłużnikom.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że zbycie wierzytelności objętej tytułem wykonawczym jest równoznaczne z wygaśnięciem zobowiązania w rozumieniu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., przy czym chodzi tu o wygaśnięcie zobowiązania między wierzycielem, który uzyskał na swoją rzecz tytuł wykonawczy a dłużnikiem (patrz H. Pietrzykowski „Kodeks postępowania cywilnego” Komentarz pod red. T. Erecińskiego, Lex). Wobec tego uznać należy, że pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności jest zasadne, ponieważ po wystawieniu bankowego tytułu egzekucyjnego doszło do zdarzenia, na skutek którego zobowiązanie w nim określone nie może być egzekwowane na rzecz dotychczasowego wierzyciela.

Niezasadne okazały się natomiast podstawy pozbawienia wykonalności podnoszone przez powódkę, to jest art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. Zgodnie z treścią tego przepisu dłużnik winien wykazać nieistnienie zdarzenia, na którym oparto wydanie klauzuli wykonalności, tzn. takie okoliczności, które wskazują,

że określony tytuł nie powinien być opatrzony klauzulą wykonalności, jako niepodlegający wykonaniu lub niespełniający warunków przepisanych prawem egzekucyjnym. W przypadku bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego

w sądową klauzulę wykonalności, dłużnik może podnieść wszelkie zarzuty materialnoprawne dotyczące wierzytelności banku, objętej tym tytułem. Chodzi tu o zarzuty powstałe przed wystawieniem bankowego tytułu egzekucyjnego, przed wydaniem klauzuli wykonalności i po jej wydaniu. W grę mogą wchodzić np. zarzuty nieistnienia roszczenia banku lub istnienia roszczenia w mniejszej wysokości niż ujęte w tytule, nienastąpienia wymagalności roszczenia itp., (patrz: wyrok SA w Szczecinie z dnia 13 maja 2015 roku, I ACa 1008/14, Lex nr 1785303; wyrok SA w Katowicach z dnia 14 kwietnia 2015 roku, V ACa 637/14, Lex nr 1679913). Powódka działając na rzecz dłużnika, ograniczyła tymczasem swoją argumentację jedynie do powołania licznego orzecznictwa sądów powszechnych dotyczących wykładni art. 840 k.p.c. oraz zakwestionowania prawidłowości wyliczenia odsetek, jednak bez przedstawienia jakichkolwiek dowodów w tym zakresie. W pozwie powódka wniosła o przeprowadzenie dowodu ze wskazanych przez nią dokumentów znajdujących się aktach sprawy Sądu Rejonowego

w S., sygn. I Co 2009/14, jednak sprawa ta dotyczy innego dłużnika aniżeli M. H. (2). W kolejnym piśmie zaś powódka podnosząc regulację art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c., odnosi się do przejścia uprawnienia z bankowego tytułu egzekucyjnego na inny podmiot, co w istocie swojej odpowiada przepisowi art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Z uwagi na powyższe Sąd pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy jakim jest bankowy tytuł egzekucyjny wystawiony w dniu 09 grudnia 2013 roku przez Bank (...) S.A. we W. przeciwko M. H. (2), zaopatrzony w klauzulę wykonalności

na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 30 czerwca 2014 roku wydanego w sprawie o sygn. akt I Co 2099/14 - w całości, o czym orzeczono w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu należnych powódce orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Za stronę przegrywającą sprawę uznać należało pozwaną. Sąd

nie znalazł przy tym jakichkolwiek przyczyn, aby zastosować przepis art. 101 k.p.c. Strona pozwana co prawda przy pierwszej czynności procesowej uznała powództwo, jednakże nie można uznać, że nie dała powodu do wytoczenia sprawy. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 grudnia 1965 roku, sygn. II CZ 110/65, LEX nr 4515, przepis art. 101 k.p.c. nie ma zastosowania w tych przypadkach, gdy osiągnięcie skutku prawnego nie może nastąpić w inny sposób, jak tylko przez wytoczenie powództwa. Trzeba mieć na względzie, że istnienie tytułu wykonawczego zawsze stanowi dla dłużnika zobowiązanego wobec wierzyciela według treści tego tytułu, zagrożenie egzekucją. Wierzyciel w każdej chwili może żądać wszczęcia egzekucji, a komornik nie jest uprawniony do badania czy wierzyciel, na którego opieka tytuł wykonawczy, zachował materialne uprawnienie i nie mógłby odmówić wszczęcia egzekucji. Takie samo stanowisko zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 06 grudnia 2012 roku, (sygn. akt IV CZ 121/12, LEX nr 1288733), wskazując, że jeśli zachodzą okoliczności stanowiące podstawę powództwa opozycyjnego, o którym mowa

w art. 840 k.p.c., sam fakt dysponowania przez wierzyciela tytułem wykonawczym, który może stanowić podstawę egzekucji, daje dłużnikowi powód do wytoczenia sprawy w rozumieniu art. 101 k.p.c. Jeśli więc w takiej sytuacji powództwo zostaje wytoczone przez dłużnika i w toku procesu wierzyciel wydaje dłużnikowi sporny tytuł wykonawczy, to dłużnik zasadnie może domagać się zasądzenia zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 98 k.p.c., podnosząc, że zaspokojenie roszczenia nastąpiło na skutek wytoczenia powództwa. Warto też zwrócić uwagę, że w przedmiotowej sprawie, pomimo zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności, która przysługiwała pozwanej względem dłużnika w dniu 30 listopada 2016 roku, pozwana skierowała wniosek o umorzenie toczącej się egzekucji pismem z dnia 03 października 2017 roku, czyli miesiąc po złożeniu przez powódkę powództwa w sprawie. Takie działanie pozwanej było co najmniej nielojalne wobec dłużnika, ponieważ narażało go na prowadzenie wobec niego podwójnej egzekucji, a zatem nie może być premiowane poprzez wykorzystanie art. 101 k.p.c.

Z tego też względu zasądzono od pozwanej na rzecz powódki w sprawie wytoczonej na rzecz M. H. (2) tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę

5 400,00 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego, ustaloną na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku

w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804

ze zm.), powiększoną o kwotę 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, o czym orzeczono, jak w punkcie 2 wyroku, na podstawie art. 98 k.p.c.

O brakujących kosztach procesu Sąd orzekł, jak w pkt 3 wyroku (kwota

6 020,00 zł tytułem brakującej opłaty stosunkowej od jednej sprawy),

na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych

w sprawach cywilnych (tekst jedn. z 2010 roku, Dz. U. Nr 90, poz. 594, ze zm.)

w zw. z art. 98 k.p.c.